

„Európa és a jogállam”

Rövid összefoglaló a Bécsben 2019. július 15-én „Európa és a jogállam” címmel megrendezésre kerülő nemzetközi konferenciáról.

A konferenciát Bécsben az Igazságügyi Palota dísztermében tartották, ahol az egyik téma a magyarországi igazságszolgáltatás helyzete volt, „Az igazságszolgáltatás függetlenségének veszélye” címmel.

A nyitó előadást a konferenciára meghívott Brigitte Bierlein, az osztrák szövetségi kancellár tartotta „Az európai alkotmánybíróságok együttműködése” címmel.

Ezt követően Gerhard Reissner a Nemzetközi Bírói Egyesület egykori elnökének az előadása következett „A Nemzetközi Bírói Egyesület igénybevétele a jogállam számára”.

Majd következtek a Magyarországot érintő előadások:

Először Gerhard Reissner foglalta össze röviden az Európai Bírói Egyesület delegációjának 2019. április 26-tól 28-ig Magyarországon végzett tevékenységét. A misszió feladata volt az Országos Bírói Tanács póttagválasztásának vizsgálata, valamint a bírák, különösen a bírósági vezetők kinevezési gyakorlatának feltárása. Ezen túl vizsgálat tárgyát képezte vajon figyelembe veszik-e a Magyar Bírói Egyesület (MABIE) jogosítványait.

Előadásában felvázolta azokat az eseményeket, amelyek a vizsgálat előzményei voltak megemlítve közte a bírák 2012. évi kényszernyugdíjazását, annak későbbi elfogadhatatlanná nyilvánítását a magyarországi Alkotmánybíróság, továbbá a luxemburgi Európai Bíróság által. Az előzmények közé sorolta a Legfelsőbb Bíróság korábbi elnökének az elnöki tisztségtől való idő előtti megfosztását, ami miatt Magyarországot az Emberi Jogok Európai Bírósága ítélte el.

Majd rátért az igazságszolgáltatásban 2012. évben bekövetkező lényeges változásokra, az Országos Bírósági Hivatal és az Országos Bírói Tanács életre hívására, e szervezetek kompetenciájára, részletesen felvázolva a problémát okozó fejleményeket. Ezek között említette a számos bírósági vezető pozícióra pályázó és javasolt személyek kinevezésének tömeges megtagadását, az indokolás elmaradását, a pályázatok érvénytelenné nyilvánítását, majd az Országos Bírósági Hivatal elnöke által szabadon kiválasztott személy kinevezését.

Említést tett az Országos Bírói Tanács új tagjainak 2018. januári megválasztásáról, a kontrollfunkció gyakorlása miatt a tagok, póttagok tömeges lemondásáról, ami miatt az OBH elnöke az OBT-t törvénytelené nyilvánította, leállította a tanács részére az információk továbbítását, és a tanáccsal való együttműködést. Beszámolt a 2018. októberi póttagválasztó gyűlésről, annak eredménytelenségéről, az okokról.

Ezt követően a Magyar Bírói Egyesület elnöke, Oltai Judit Zsófia tartotta meg előadását, melyben beszámolt a magyarországi bírakat napjainkban leginkább foglalkoztató kérdésről, arról hogy a bírák részesülnek-e végre érdemi illetményemelésben. Hangsúlyozta a bírák illetményemelésének sürgősségét, felhívta a figyelmet arra is, hogy a bérhelyzet veszélyezteti a bírói függetlenséget utalva az Európai Unió Bíróságának 2018. február 27. napján meghozott ítéletére. Kiemelten szólt a MABIE és az OBH elnöke közötti kapcsolatról, a MABIE tagság kilépésre ösztönzéséről, az idén februárban az OBH és a MABIE közötti együttműködési megállapodás felmondásáról, az egyesület székhelytől való megfosztásról. Beszámolt a MABIE támogatási kérelmének elbírálásáról, a pénzügyi támogatás elfogadhatatlan feltételekhez kötéséről, a módosítási igényük nem teljesítéséről. Felvázolta az egyesület költségvetésének kizárólag a tagdíjakból rendelkezésre álló szűkösségét. Végül szólt OBH-OBT vitáját érintve arról, hogy az egyesület az OBT-t törvényesen működő szervnek tartja, amit az is jól tükröz, hogy a MABIE elnöke meghívottként részt vesz az OBT

ülésein.

A MABIE elnökét követően Halász Etelka a MABIE választmányának tagja tartotta meg előadását, aki szólt az OBH elnökének a törvény által biztosított széleskörű kompetenciáról, az OBT hatáskörének a korábbi Országos Igazságszolgáltatási Tanács kompetenciájához képest történő számottevő szűkítéséről. Bemutatta a 2018. januárban a bírák által választott új összetételű OBT és OBH viszonyának megváltozását kitérve az OBT tagok lemondási hullámára, az OBT póttagválasztó küldöttgyűlésén a választás elmaradására. Utalt az OBT és az OBH közötti viszony alakulására, az együttműködés hiányára, az OBT költségvetése elfogadásának elmaradására, amely az OBT működőképtelenségét eredményezte. Kitért az OBT iratbetekintési jogosítványai akadályozására, illetve az OBT adminisztratív segítségének hiányára. Példákkal alátámasztva mutatta be a bírák, különösen a bírósági vezetők kinevezésének gyakorlatát, a javasolt személy kinevezésének elmaradását, a pályázatok eredménytelenné nyilvánítását, több esetben az indoklás elmulasztását, vagy nem kellő teljesítését. Utalt az OBT-nek arra az indítványára, melyben az OBT a Parlament előtt az OBH elnökének a szabálytalanságok miatti visszahívását javasolta. Ezt az előterjesztést először a parlamenti bizottság, majd a parlament is érdemi vizsgálat nélkül utasított el. Végül hangsúlyozta a törvényi és szervezeti változtatások szükségességét.

Ezután két előadás következett: először Michael Lysander Fremuth (Ludwig Boltzmann Intézet) Alkalmazás orientált hozzájárulás a jogállamisági kutatáshoz címmel adott elő, majd Christoph Seibel újságíró Igazságszolgáltatás és a nyelv címmel adott elő.

Végül több résztvevővel, köztük Vadász Viktorral, az OBT tagjával és az OBT szóvivőjével zajlott pódium beszélgetés a jogállam számára adott lehetőségekről.